

Vytautas Skuodis Europos Parlamente

Balandžio 10-11 d.d., po eilės tarptautinių konferencijų Italijoje, prof. Vytautas Skuodis lydimas Pabaltiečių Tarybos ir VLIKo Europos Biuro vedėjo A. Klimaičio lankėsi Paryžiuje. Paris-Est stotyje juos sutiko VLIKo įgaliotinis Prancūzijoje A. Venskū.

VLIKo pakviestas, prof. Skuodis, be Prancūzijos, lankysis dar Vokietijoje, Šveicarijoje ir Austrijoje, kur turės susitikimus su lietuviais ir tarptautinės spaudos atstovais bei politikais.

Balandžio 10 d. popietę, Prancūzijos Lietuvių Katalikų Misijos patalpose įvyko V. Skuodžio susitikimas su Paryžiaus lietuviais. Ta proga garbųjį svečią pasveikino Misijos direktorius prel. J. Petrošius, kuris suorganizavo Vytauto Skuodžio buvimą Paryžiuje. Savo pranešime vietiniams lietuviams V. Skuodis apibūdino savo gyvenimo kelią. Jis kalbėjo apie politinių kalinių buitį ir išgyvenimus. Pranešimas buvo su dideliu dėmesiu išklaustas. Po to sekė klausimai.

Balandžio 11 d. rytą Notre-Dame radijas su V. Skuodžiu turėjo vienos valandos pasikalbėjimą, kuriame buvo paliešti religiniai klausimai okupuotoje Lietuvoje ir sovietiniuose lageriuose.

Po to, 11 val., Dieceizijos Namuose, Paryžiuje, įvyko spaudos konferencija, kurioje V. Skuodis kalbėjo tema: „Realitai politinių ir religinių teisių padėtis Lietuvoje „perestroikos“ laikais“. Vertimus į prancūzų kalbą atliko R. Bačkis, Pr. L. Bnės Krašto Valdybos pirmininkas. Į konferenciją gausiai atsilankė prancūzų ir kitų tautų spaudos atstovai, kurių tarpe iš La Croix, Le Pelerin, AED Presse Information, Associated Press, La Parole Ukrainienne, Eltos prancūzų k. ir kt. Vytauto Skuodžio pranešimas susilaukė dėmesio ir gausių žurnalistų užklausimų.

Tą pačią dieną, atskirai ilgesnį pasikalbėjimą su juo turėjo Prancūzijos didžiausia spaudos agentūra „Agence France Presse“. Taip pat tą pačią dieną Radijas Solidarnost su Skuodžiu turėjo platų ir išsamų pasikalbėjimą prancūzų kalba. Vertimus radijo pokabiuose atliko R. Bačkis.

Balandžio 11 d. vakare Vytautas Skuodis, lydimas Klimaičio, iš Paryžiaus išvyko į Pasaulio Pabaltiečių Tarybos ir VLIKo atstovybę Strasbūre.

Balandžio 12-14 d.d. prof. Skuodis lankėsi Europos Parlamente, kur turėjo progą susitikti su visa eile parlamentarų iš Europos Bendruomenės kraštų. Ilgesnius informacinius pokalbius turėjo su Otto von Habsburgu, kuris Skuodį pakvietė liepos 7 d. į Strasbūrą liudyti Europos Parlamento „Vidurio ir Rytų Europos tarpgrupinį“ susirinkime. V. Skuodis kalbėjosi taip pat su Krikščionių Demokratų grupės nare olande Elise Boot ir Liberalų grupės atstovu iš Danijos Jorgen Bornlund Nielsen.

Lankydamasis Europos Parlamente, dr. Vytautas Skuodis kaip Lietuvos Helsinkio Grupės ir Lietuvos Tikinčiųjų Teisių Gynimo Komiteto narys išreiškė Europos Parlamento ir Europos Tarybos Parlamentarinės Asamblėjos nariams padėką raštu už tai, kad abu minėti, svarbų tarptautinį vaidmenį turintieji politiniai centrai Europoje neužmiršta sovietų aneksuotus Pabaltiečių kraštus ir savo 1987 metais priimtomis rezoliucijomis pasmerkė vis dar tebesitęsiančią sovietų okupaciją.

Pabaltiečių Tarybos Biuras Strasbourg

MIRĖ LATVIŲ DISIDENTAS GUNARS ASTRA

Balandžio 6 d., Leningrado ligoninėje mirė latvių disidentas, buvęs politinis kalnys, Gunars Astra. Jis buvo 56 m. amžiaus.

Apie jo mirtį pranešė jo žmona Livija. Gunars Astra buvo žinomas latvių aktyvistas. Prieš mirdamas jis pareikalavo, kad pomirtiniu skrodimu nepriklausomas gydytojas iš Vakarų ištirtų jo mirties priežastį.

Jo žmona Livija Astra teigia, kad jos vyras Gunars Astra mirė įtartinomis aplinkybėmis.

Gunars Astra kūnas bus pervežtas į Rygą, kur Meza Kapi jis palaidotas balandžio 16 d., 4 val. p.p.

DR. VYTAUTO SKUODŽIO

Lietuvos Helsinkio Grupės ir Lietuvos Tikinčiųjų Teisių Gynimo Komiteto nario PADEKA

Didžiai gerbiamiems Europos Parlamento nariams,

Didžiai gerbiamiems Europos Tarybos Parlamentarinės Asamblėjos nariams,

Šių metų balandžio mėn. 12-14 d.d. lankiausi Europos Parlamente, susipažinau su jos darbu. Svečio teisėmis stebėjau parlamento posėdžius, asmeniškai bendravau su kai kuriais parlamento nariais.

Man ypatingai malonu ir svarbu buvo žinoti, jog Europos Parlamento ir Europos Tarybos darbuose sovietų pavergtų Pabaltiečių kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimai nėra užmiršti.

Siuo savo laišku aš, kaip Lietuvos Helsinkio Grupės narys ir Lietuvos Tikinčiųjų Teisių Gynimo Komiteto narys, mano pavergtosios lietuvių tautos vardu noriu pareikšti padėką Europos Tarybai už jos 1987 metų sausio 28 d. rezoliuciją ir Europos Parlamentui už 1987 m. spalio 12 d. rezoliuciją, kurios betarpiškai liečia iki šiol sovietų aneksuotus Pabaltiečių kraštus.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos taip vadinamieji cėsidentai, tai sovietų pavergtų tautų parlamentariai, kurie už „avotautų idealus per savo veikimą visada pasiryžę eiti į sovietinius kalėjimus ir lagerius. Todėl jų balsas — pavergtų Pabaltiečių kraštų balsas.

1987-1988 metų politiniai ir tautiniai įvykiai Pabaltiečių kraštuose visam pasauliui rodo, jog lietuviai, latviai ir estai niekada nesutiks su tuo, kad jų pavergtieji kraštai pasilikti prijungti prie Sovietų Sąjungos.

Vytautas Skuodis

Strasbūras, 1988 metų balandžio 15 d.

IS XL SUVAŽIAVIMO

Klausomės pranešimo. Iš kairės: Ponia Balickienė, Lietuvos Atstovas V. Balickas ir J. Millar. Antroje eilėje: Vl. Dargis, K. Bivainis, E. Šova ir V. Gasperienė.

LSS Europos Rajono Vadas s. S.B. Vaitkevičius sveikina suvažiavimą. Kairėje matosi Europos Rajono Vadeivė ps. Vida Gasperienė (naujai išrinkta DBLS-gos Centro V-bos narė), o dešinėje — Europos Rajono Vadeiva v.s. J. Maslauskas.

Po susirinkimo vakarieniauja du lietuviai šulai, buvę DBLS-gos Tarybos pirminkai: (iš kairės) Anicetas Bučys ir Kazimieras Bivainis.

Susiklausymas ir drausmingumas

Lietuvos Atstovo Vinco Balicko žodis metiniame DBLS suvažiavime, įvykusiame 1988 m. balandžio 16, Londone.

Gerb. Pirmininke, malonūs skyrių atstovai ir svečiai.

Man yra malonu pasveikinti DBLS suvažiavimo atstovus ir padėkoti už jų nuveiktus darbus Lietuvos reikalui. Speciali mano padėka priklauso Skotijos lietuviams (Kultūriniam ir Socialiniam Klubui) už jų paramą, suteiktą Lietuvos Pasiuntinybei už Pasiuntinybės namų remontus.

Šio suvažiavimo proga aš norėčiau pasidailinti bent viena kita mintimi bendrais, visą mūsų tautą liečiančiais, reikalais.

Prėjusieji metai pasižymėjo svarbiais tarptautiniais įvykiais, o Amerikos Prezidento gegužės mėn. numatomas apsilankymas Maskvoje — nauji mėginimai, turintieji tikslą pašalinti esamąją įtampą pasaulyje. Lietuvių veiksniai šiuos įvykius akylai seka ir visais įmanomais būdais veikia, kad, siekiant taiką pasaulyje išlaikyti, būtų laikomasi ir teisingumo, apsaugojant ir mūsų tautos pagrindines teises. Prieš mus, tad, stovi platus darbo barai, o mūsų gretos jau nebe didėja, bet mažėja. Tenka taupyti savo jėgas ir naudoti jas išmintingai. Ypač būtų liūdna, jei mes eikvotume energiją taipusavio kovai vesti. Ši prabanga būtų nepateisinama.

Kremlinė okupacija Lietuvoje tebesireikia pastangomis dar griežčiau slopinti lietuvių tautos siekius. Lietuvos okupantas per savo agentus stengiasi įtaigoti lietuvius, kad bet kokios jų svajonės apie atsipalaidavimą nuo Rusijos esančios nerealios. Daromi visokios rūšies bandymai sudemoralizuoti išeiviją, ir palaikyti vieningą lietuvių kovos frontą.

Tokios padėties akivaizdoje, mums belieka vienintelė išeitis: suglausti savo gretas ir dar daugiau aukotis. Mūsų pastangos turi būti nukreiptos ta linkme, kad kol tarptautinė padėtis išsifermentuos, stengtis išlaikyti Lietuvos bylą gyvą. Drauge turime įsisąmoninti, kad pirmniais kovotojais už Lietuvos laisvę esame mes patys — pati lietuvių tauta. To tikslo siekiant, asmeniškai ar grupiniai interesai neturėtų nuodyti mūsų kovines nuotakas, nes pagrindinis mūsų sėkmės laidas yra mūsų pačių susiklausymas ir drausmingumas.

Mūsų tautos laimei, turime institucijų, kurios kalba už tuos, kurie yra jėga nutildyti knašte. Šių institucijų, veikiančių laisvame pasaulyje, okupantas ligi šiol nepajėgė nutildyti. Tačiau nepamirškime, kad mūsų priešas savo tikslų siekia labai rafinuotais metodais. Tad budėkime, kad sąmoningai, ar nesąmoningai nepatarnautume mūsų tautos priešiui. Visais būdais remkime už Lietuvos suvereninių teisių vykdymo atstatymą kovojančių institucijų darbus. Dirbkime visi ranka rankon, o ypač venkime veiksmų, kurie galėtų silpninti ar pakenkti Lietuvos laisvės reikalams. Žinokime, kad dabartinėje emigracijoje mums visiems yra skirtas tam tikras uždavinys, kurio Tėvynėje pasilikę atlikti negali. Mes šitą uždavinį galėsime atlikti, jei mes tą darbą dirbsime sutartinai. Šitai suprantu ir okupantas ir todėl jis deda pastangas šiam mūsų vieningumui išardyti.

Žinoma, kai padėtis yra sunki, visuomet atsiranda žmonių, linkusių rezignuoti, nes nieko nėra lengvesnio, kaip numoti į viską ranka ir pasiteisinti sunkia ir, tariamai, beviltiška padėtimi. Tačiau, jei mes pažvelgsime į peraitį šimtmetį, kai lietuviai pergyveno patį sunkiausią ir beviltiškiausią Lietuvos istorijoje laikotarpį, tai, pamatysime, kad ir tuo laiku, nestigo patriotiškai nusiteikusių vyrų ir moterų kurie nenuleido rankų, bet energingai tiesė kelius savo tėvynei į šviesesnę ateitį. Vienas iš to laikotarpio darbuotojų poetas Maironis tuomet rašė: „Nors mūsų, broliai, nedaugel yra, tačiau tvirti mes, jei riš vienybė; į darbą stokim vyrai; į vyra: sujungtos rankos suteiks stiprybę“...

Kaip žinome, jiems pavyko savo tikslas pasiekti. Jų pavyzdys turėtų šiandien ir mus įkvieinti. Tad belskimės į pa-

saulio sąžinę. Nekelkime klausimo, kada Lietuva bus laisva? Dirbkime, kad ji būtų laisva. Jokia vergija nėra amžina. Ji nebus amžina ir mūsų tautai, jeigu vyksime savo pasipriešinimą neteisrybei, kol ji bus pašalinta.

Geros sėkmės suvažiavimo darbams.

DBLS-GOS METINIO SUVAŽIAVIMO SVEIKINIMAI

1. Mes, DBLS-gos 40-jo suvažiavimo atstovai, Didžiosios Britanijos lietuvių vardu, sveikiname brolius ir seseris Lietuvoje bei išeivijoje ir linkime jiems iš-tvermės kovoje dėl Lietuvos laisvės. Mes remiame religinių-politinių grupių ir individų pastangas Lietuvoje reikalaujant pagrindinių žmogaus teisių, religinės, tautinės ir valstybinės laisvės savoje Tėvynėje. Mes reikalaujame broliams ir sesėms Lietuvoje leisti netrukdomai ir be inkriminacijos švesti Vasario 16-tos, Trėmimų, Moiotovo-Ribbentropo Akto ir kitas tautines bei religines šventes ir minėjimus. Mes pasmerkiame už neteisėtą įkalinimą buv. Nobelio premijos kandidato Viktoro Petūkaus, Balio Gajausko, Petro Gražulio, kun. Alfonso Svarinsko, kun. Sigito Tamkevičiaus ir kitų sąžinės ir religinės laisvės kalinių ir reikalaujame jiems laisvės.

2. Mes sveikiname Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIKą) ir pasižadame remti jo darbus, siekiant atstatyti Lietuvos nepriklausomą valstybę.

3. Mes sveikiname Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybą ir pasižadame remti jos ir PLB institucijų darbą lietuvių išeivijos ir visos tautos labui.

4. Mes sveikiname Lietuvos Diplomatinę Tarnybą ir nuosirdžiai linkime jos darbams sėkmės.

5. Mes, išklause DBLS-gos Centro Valdybos pranešimų, dėkojame jai už atliktus darbus ir linkime sėkmės ateinančių metų veikloje.

6. Mes, išklause Tautos Fondo Atstovybės ir Tautinės Paramos Fondo valdybos pranešimus, dėkojame Britanijos Lietuviams už ligšiolinę paramą ir toliau remti patriotinę veiklą.

7. Mes, išklause Britanijos Jaunimo Sąjungos pirmininko A. Blinstrubo ir VI-jo Jaunimo Kongreso atstovo E. Kvietkausko pranešimų, dėkojame Britanijos lietuviams už paramą. Mes linkime DBLS-gos Valdybai sėkmės jos darbuose, norint įtraukti jaunimą į Sąjungos eiles, nes tik jaunime yra Sąjungos ir visos Britanijos bendruomenės ateitis.

8. Mes tikime, kad per amžius gyvavusi Lietuvos valstybė mūsų bendromis pastangomis bus atstatyta.

DBLS XL METINIS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS IR LNAB-vės SUSIRINKIMAS

40-ji DBLS-gos Metinį Atstovų Suvažiavimą Lietuvių Namuose, Londone, balandžio 16-17 dienomis, atidarė DBLS-gos pirmininkas J. Alkis. Jis pasveikino Lietuvos Atstovą V. Balicką ir Ponia, susirinkusius skyrių bei organizacijų atstovus ir pakvietė tylos minute pagerbti neseniai mirusį DBLS-gos Manchesterio skyriaus pirmininką A. Jalovecką. Jis taip pat pranešė, kad mirusio T. Vidurgio palaikai yra pervežti į Lietuvą ir ten palaidoti.

Į suvažiavimo prezidiumą pasiūlė J. Zoką — pirmininkauti, o sekretoriauti — suvažiavimas pasiūlė H. Gasperą. Abu buvo priimti.

Sveikinių komisijon buvo pasiūlyti ir priimti: Vl. Dargis, J. Levinskas ir J. Bliūdžius.

Prezidiumo pirmininkas pakvietė Lietuvos Atstovą V. Balicką pasveikinti Suvažiavimą. (Jo kalbą spausdiname atskirai).

Po sveikinimo, savo vadų vedami, priekyje išsirikavo skautai. Skautų vardu R. Šova pristatė LSS Anglijos Rajono albumą. Vienas Albumo egzempliorius su pažymėjimu buvo įteiktas Lietuvos Atstovui.

Pagal Vyriausios Skautininkės įsakymą Nr. 59-A, psk. Vida Gasperienė apdovanota garbės žymeniu, Ordinu su Nuopelnais.

(Nukelta į 4 psl.)

VILNIUS LENKŲ AKIMIS

„Eiti atbulam — tai vaikų specialybė. Motina jį stumia pirmyn, o jis traukiamas už rankos žiūri atgal. Tas pasitvirtino prieš du mėnesius Vilniuje. Supratau, kad pasistumėti kiek pirmyn lenkiškai — lietuviškuose reikaluose, nėra prasmės žvalgytis atgal“.

Tokiais sakiniiais savo įspūdžius iš Vilniaus pradeda A. Niemckova š.m. sausio 31 d. Krokuvos „Tygodnik Powszechny“. Ji rašo, kad lietuvių erzina nuolatinis priminimas lenkiškos kultūros vertės Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje. Tuo tarpu, mes lenkai, toliau rašo autorė — didžiuojamės tuo, tačiau užmiršdami, kad šios kultūros europietiškas — tai jėzuitų įtaka.

O kaip jėzuitiškas yra tas akmeninis Vilnius! Vilnius — pastatų, miestų paslėptas tarp žaliuojančių kalnų su gražiom gatvelėmis.

Ankstų sekmdienio rytą keldavo lenkė Mišioms. Tačiau gatvės buvo tuščios, retkarčiais pasirodant pasipuošusiai sekmdieniniais rūbais senutei ir būtinai su sekmdieniu rankiniu. Šis anksťvas sekmdienio rytas — tai senų moterų valanda? Lenkių? Lietuvių? Autorė greičiausiai priminė vilnietę, tad sutiktas lietuvis milicininkas ją užklauė kur yra artimiausia kepykla. Manding — užklauė rusiškai...

Oficiali statistika Vilniuje parodė 48 proc. lietuvių, 18 proc. lenkų, 22 proc. rusų. Tačiau aplinkiniai kaimai yra lenkiški ir lenkiškos parapijos su lenkais kunigais. Kaimuose ir Vilniaus m. veikia lenkiškos mokyklos t.y. su dėstomąja lenkų kalba. Didesniuose talkiniuose tos mokyklos yra trikalbės t.y. lygiagrečiai lietuviškos, lenkiškos ir rusiškos klasės. Vieną klasę tų trijų kalbų atidaroma tik esant septyniems kandidatams. Vis dažniau lenkų klasė neturi tų septynių kandidatų, kadangi tėvai savo vaikus įrašo į rusišką klasę. Tėvai aiškina, kad užaugus vaikui jam bus „patogiau ir geriau“. Vilniaus u-tė dėstomoji kalba yra lietuvių. Rusų kalba lenkų vaikams yra lengvesnė už „sunkią“ lietuvių kalbą. Be to, Vilniaus lenkų nuomone, su rusų kalba galima žymiai toliau nueiti. Lietuviai — maža tauta! Lenkų mokytojų teigimu, trikalbėse mokyklose, lengviausia dirbti su lietuviams mokiniams. Vaikai yra drausmingesni, gerai aprūpinti namuose.

Sutikusį pažįstamą profesorį, autorė užklauė, ar jo sūnus studijuoja Maskvoje. „Taip — atsakė lietuvis. „Nebijote, kad jis nesugrįš atgal į Vilnių“. „Ne — jis sugrįš. Tik bijau, kad jis TEN neapsistų“...

Su dideliu rūpesčiu pažįstamas lenkai

pasakė, kad mūsų, t.y. lietuvių netrukus nebus. „Žiūrėk — jis sako, kaip auga ir keičiasi procentinis tautybių santykis. Į Vilnių mieliai atvyksta kitų respublikų gyventojai, gaudami naujose gyvenvietėse butus, aukštąs pareigas darbovietėse (taip galima rašyti tik Lenkijoje — K.B.), o lenkai savo vaikus siunčia į rusiškas mokyklas“.

„Ne — jus nežūsite! Esate maža, narsi tauta, mokanti stovėti savo idealų ir identiškuo sargyboje!“

Mano teta lietuvaite — rašo toliau autorė. Ir ji man pasakė: „kokios bičiulystės tu nori su lietuviu? Iš atvykusių Lenkijos ekskursantų ne vieną kartą galima buvo išgirsti CHAMY LITWIN...“

Tačiau, ar tai ne dalis mūsų politinio neišsivystymo bei tautos keisto ir pastovaus egocentrizmo? Juk tauta, kuri ten gyvena — tai mūsų broliška tauta — baigia savo įspūdžius lenkė.

Antrą Vilniaus įspūdžių pluoštą atspaudino s a u s i o mėn. 21 dieną torontiškis „K u r i e r P o l s k o — Kanadyski“. Ir šitį prisiminimų — įspūdžių autorė A.C. savo jaunystę praleido Lietuvos sostinėje, aplankydamą vėl po pusšimčio metų Vilnių, kadangi jis yra pilnas gamtinio grožio ir meno. Tai antra šiaurės Florencija. Nors į Vilnių lenkė vyko kaip turistė, tačiau jame ji pergyveno rekolekcijas, jau pirmą dieną aplankydama Aušros Vartus, kurie ir paliko pereinamais vartais. Vieni praeiviai sustoję trumpai malda, trumpam susikaupimui, kiti tik persižegnoja. Šv. Mišios laikomos tik ypatingom progom — didesnių švenčių metu, kadangi kasdieninės šv. Mišios yra laikomos šalimai esančioje šv. Teresės šventovėje. Jauni kunigai nusiskundžia, kad jų nedaug yra didelėje parapijoje, pakankamai darbo. Be lenkų kalbos reikia dar mokėti lietuvių ir rusų. Kunigų seminarija randasi Kaune, kur dvasiškų luomui ruošiasi 100 seminaristų.

Autorė kiek ilgiau sustoja ties Aušros Vartais, Vilniaus senamiėsčiu bei Gorkio g-vė (gražintas senas — Didžiosios g-vės vardas — K.B.) rasdama senuose pastatuose įrengtas kavines, vynines, krautuvėles. Čia dažniai girdima lenkų kalba. Ji sklinda taip pat iš radio aparatų, kadangi vilniečiai mieliai klausosi lenkiškos radio programos.

Nesitikėjo vilnietė tiek daug dėmesio Ad. Mickevičiui Vilniuje. Jo paminklas, sukurtas lietuviu menininku (Gedimino Jakubonio — K.B.) ir atidengtas prieš keletą metų, stovi atbulas į Vilnelės upelį ir čia pat, garsios šv. Onos ir Bernardinų bažnyčias. (Čia norėčiau įspūdžių

autorę kiek papildyti. Paminklas stovi netoli Bernardinų ir šv. Mykolo skersgatvių. Bernardinų s-gatvyje gyvena Ad. Mickevičius. Virš įėjimo vartų lenkų metu buvo paminklinė lenta su įrašų „Tu mėsikal Adam Mickiewicz ir data, kurios šiandieną neprisimenu. Prie šios aikštės įvyko demonstracija — K.B.).

Įspūdžių autorė apgailestauja, kad dėdamos baltai-raudonos gėlės prie paminklo labai greitai dingsta. Aplanko torontietė Rasų kapines ir J. Pilsudskio mauzoliejų su jo legionierių kapais. Rugsėjo mėn. 17 d. (raudonajai armijai 1939 m. užimant Vilnių — K.B.) čia žuvo du lenkų kariai, nešę garbės sargybą. Kirviu mėginta sukapti tamsų granitą su įrašų „Matka į serce syna — Motina ir sūnaus širdis“, tačiau paliko pailgi, balti brūkšniai. Su laiku, nežūrint gailėstingų priežiūros rankų ir dėdamų gėlių, kapų grožis dings didelės žolės aplinkoje. Rasų kapinių koplyčia paversta anglių sandėliu (ji stovi priešais dr. J. Basanavičiaus kapą — K.B.).

Nerado lenkė naujose Rasų kapinėse aukšto paminklo su dideliais erelio sparnais. Čia palaidoti gen Želigovskio kariai. (Taip pat ir lietuviai. Vėlinių dieną, susirinkę Vilniaus lietuviai giedodavo Amžiną atilsi, Lietuvos himną, tačiau lenkų policija juos lazdom išvaikydavo — K.B.) Vilniaus lenkų dienraštyje „Czerwony Standard“ (vienintelis lenkiškas dienraštis ne tik Lietuvoje, bet ir visoje SS-goje — K.B.) buvo spausdinami straipsniai, prašant gelbėti meno paminklus Rasų kapinėse, taip kartu apsaugojant ir lenkišką erelį. Deja, jų balsas neišgirstas, sunaikinant plačiais sparnais apglėbusį lenkų ir lietuvių karių kapus erelį. Savo Vilniaus „relekcijas“ lenkė užbaigė Dominikonų bažnyčioje, kurioje visos šv. Mišios laikomos lenkiškai. Šventovė buvo pilna tikinčiųjų — vyresnės kartos, jaunimo ir vaikų. Daug muzikos, giesmių. Iškilmingos Mišios užbaigtos procesija. Buvo labai gražu ir lenkiška pas dominikonus.

K. Baronas

LATVIAI PAMINĖJO ISVEŽTUOSIUS

Penktadienį kovo 25 d., Rygoje įvyko manifestacija, kuria buvo pagerbtos 1949 metais Stalino įvykdytų deportacijų aukos. Kaip praneša prancūzų žinių agentūra, France Presse, grupė latvių susirinko prie Laisvės paminklo Rygos centre, norėdami čia padėti gėlių. Tačiau prisistatę saugumiečiams ir draugoviniškai prie paminklo žmonių neprileido. Apie 50 asmenų

buvo sulaukyti. Prancūzų agentūra pažymi, kad manifestacijos dalyviai, kurių tarpe buvo daug jaunimo, vėliau susirinko prie Universiteto, skanduodami įvairius šūkius ir dainuodami latvių liaudies dainas. Agentūra primena, kad 1949-ais metais Stalino įsakymu buvo deportuoti iš viso apie 150 tūkstančių latvių, lietuvių ir estų.

Vilniaus Vyskupijos įsteigimas

Pirmasis po Lietuvos krikšto mūsų kraštą pasiekęs popiežiaus raštas yra Urbono VI bulė „Romanus Pontifex“. Ji buvo išduota Perudžioje 1388 m. kovo 12 d. Taigi, neseniai suėjo lygiai 600 metų nuo tos dienos, kai Kristaus vietininko sutikimu ir patvarkymu buvo padėti bažnytinės sąrangos bei hierarchijos Lietuvoje pamatai.

Griežtai imant, popiežius tuo raštu dar neįsteigė Vilniaus vyskupijos ir nepaskyrė jai vyskupo. Bulė „Romanus Pontifex“, kaip joje aiškiai pasakyta, tikiai suteikė Poznanės vyskupui Dobrogostui visas galimas pirmiausia popiežiaus vardu atidžiai patikrinti, ar iš tikrųjų yra paskirta pakankama dotacija išlaikyti katedros bažnyčią ir vyskupą ir ar vietovė bei bažnyčia yra tinkamos būti vyskupo sostine. Popiežius jau kelintą mėnesį gyveno ne Romoje, o Umbrijos mieste Perudžioje (netoli visiems žinomo Asyžiaus) ir, matyt negavo jokio oficialaus pranešimo apie Lietuvoje įvykusių gyventojų krikštą ir valdovo suteiktas įvairias privilegijas, nei jokio kitokio rašto, nes bulėje porą sykių yra pavartotas išsireiškimas „ut asseritur“ — „kaip sakoma, kaip tvirtinama“. Reiškia, popiežiui buvo apie tai pasakota, bet jis tikrų autentiškų žinių neturėjo. Bulės dispozicijoje dalyje Urbonas VI tiesiog prasišaukia: „licet de premissis certam noticiam non habemus“, tai yra, „nors neturime jokios tikros žinios apie tuos dalykus, kurie aukščiau išdėstyti“, visvien esame linkę išklausyti patiektą prašymą.

Išeitų, kad vysk. Dobrogostas be įgaliojimo kalbėti ir veikti Romos kurijos istaigose karaliaus Vladislavo-Jogailos ir karalienės Jadvygos vardu nieko daugiau neatsivežė: nei autentiškų dokumentų, nei popiežiui adresuotų karaliaus ir karalienės laišku. Gal tai darė dėl atsargumo? Nes žinome, jog prieš tai, 1386 metais, Jogaila bandė siųsti į Romą kun. Mikalojų Trąbą, bet pasiuntinys buvo Habsburgų žemėje sulaukyltas ir įmestas į kalėjimą. Nors naujuoju atveju buvo galima tikėtis, kad katalikai Habsburgai

nedrįs liesti keliaujančio vyskupo, bet niekas tuo nebuvo tikras. Šioks toks atsargumas buvo ne pro šalį.

Ką taigi skelbė bulė „Romanus Pontifex“? Pirmiausia popiežius įpareigojo vyskupą Dobrogostą, kaip matėme, ištirti, ar fundacijos ir visa kita yra pakankama, kad Vilniuje būtų galima įsteigti vyskupiją. Ir tik tuomet, kai viską ras tinkamai ir patenkinamai paruoštą, įgaliosis vyskupas turėjo Vilnių paskelbti miestu ir ten esančią bažnyčią — vyskupo katedra, o pirmuoju Vilniaus vyskupu paskirti vysk. Andrių, pranciškoną, iki tol buvusį Sereto vyskupą Moldavijoje, šiondieninėje Rumunijoje. Gan reikšmingas yra bulės gale duotas nurodymas. Popiežius liepė iš vysk. Andriaus, kai tik jis bus paskirtas Vilniaus vyskupu, paimti jo (popiežiaus) ir Romos Bažnyčios vardu priesaiką, kurios formulė buvo pridėta prie tos pačios bulės. Vysk. Dobrogostas taip pat turėjo pasirūpinti, kad naujasis vyskupas tą priesaiką pažodžiui nurašytų oficialiame, jo paties antspaudu užantspauduotame laiške ir kiek galima greičiau pasiųstų popiežiui. Tuo, reikia manyti, norėta nustatyti naujosios vyskupijos juridinę padėtį. Ji nebuvo priškirta prie jokios metropolijos, priklausė tiesiog nuo popiežiaus, greičiausia ta mintimi, kad vėliau būtų galima įsteigti savą Lietuvos bažnytinę provinciją. Tik maždaug praėjus trims dešimtmečiams yra ženklų, kad Gniezno metropolitas žiūrėjo į Vilnių kaip į vieną iš savo sufraganių vyskupijų.

Vyskupas Dobrogostas, pabuvęs dar porą mėnesių Italijoje, grįžo į Lenkiją. Aišku, jis tuojau apie visą tai painformavo karalių Jogailą, kuris tuomet važinėjo po įvairias pietinės ir vakarinės Lenkijos vietas ir tikėtai į 1388 metų galą patraukė Lietuvos pusėn. Ar vysk. Dobrogostas lydėdamas valdovą atvyko į Vilnių, ar tai padarė jis pats vienas kiek anksčiau, neaišku. Jo ta proga surašytas aktas yra be datos, nenurodyti jame nei akto liudininkai, kurie tokiau atveju turėjo dalyvauti, nežymu rašte ne kanceliariinių formulių, taip kad Jogaila vadinamas ne tik Lenkijos, bet ir Lietuvos, Rusijos ir t.t. karalium, kai kanceliariiniai dokumentai karalių tituludavo tik: „rex Poloniae, Lithuaniaeque princeps supremus et haeres Russiae“. Visa tai rodytų, jog Poznanės vyskupas buvo Vilniuje kai ten dar nebuvo karaliaus nei jį lydinčių sekretorių ar raštininkų.

Gan trumpas to akto tekstas, į kurį įtraukta ištisa Urbono VI bulė, liudija kaip vysk. Dobrogostas, viską ištyręs, rado, jog Vilnius ir ten patatyta bei pakankamai apūpinata bažnyčia yra tinkami būti vyskupijos centru. Todėl jis specialiu popiežiaus pavedimu Vilnių paskelbė miestu ir bažnyčia — vyskupo katedra, o vysk. Andrių atleido nuo Sereto vyskupo pareigų ir paskyrė Vilniaus vyskupijos ganytoju. Ten taip pat paminėta, jog pačiam karaliui pageidaujant, įsteigta prie katedros kapituła, kurią sudarė du prelatai: prepozitas ir dekanas, ir 10 kanoninkų. Akto pabaigoje Poznanės vyskupas pamaldžiu tonu kreipiasi į naująją Vilniaus vyskupą ir jį ragina taip mokyti ir valdyti jam pavestus tikinčiuosius, kad paskutinio teismo dieną galėtų ir turėti duoti pagyrimo vertą apyskaitą.

Įvykdyti tai, kas popiežiaus buvo pavesta, pradėjo kanoniškai egzistuoti Vilniaus vyskupija. Viso to pagrindu tačiau buvo Urbono VI bulė „Romanus Pontifex“, duota kovo 12 d., t.y. lygiai prieš 600 metų. Per tą laiką vyskupija išgyveno daug pakilių, bet taip pat ir vargų bei kančių pilnų laikotarpių. Vilniaus vyskupas Jurgis Radvilas buvo pirmasis lietuvis kardinolas ir kitas Jurgis, vysk. Matulaitis, tapo pirmasis lietuvis naujųjų laikų palaimintasis. Nuostatas, pagal kurį kapitulonos nariais galėjo būti tiksliai kilmingieji, paveikė jos linkimą į lenkiškumą, kuris kaip žinome, buvo labai paplitęs tarp lietuvių didikų ir bajorų negu tarp paprastų lietuvių valstiečių ir kaimiečių. XIX amžius buvo nelaimių ir priespaudų laikotarpis, ištisais dešimtmečiais Vilnius neturėjo savo vyskupo ordinaro. Šiuo atžvilgiu mūsų dienų okupantai ne kiek ne menkesni už savo pirmtakus iš carinių laikų, juos net pralenkia. 600 metų istorija žadina lietuviuose troškimą matyti Vilnių visos Lietuvos religinio gyvenimo centru ir jos senąją katedrą — vietą, iš kurios po visą Lietuvą sklįstų „tikėjimo tiesa ir dieviškojo vardo garbė ir šlovė“ (bulė „Romanus Pontifex“).

Paulius Rabikauskas

Išsiuntinėti „Europos Lietuvio“ 1988 m. prenumeratoros paraginimai
PRASOME ATSLIEPTI. ACIŲ
„EL“ Administracija

GEDIMINAS ŠLIKAS KRUVINA VASARA APYSAKA-ROMANAS

(Tęsinys 46)

Pakėlęs galvą žvelgiu į dangaus mėlynę. Virš miško, virš medžių galvų sutviska saulėje, suraibuliuoja sidabru metaliniai paukščiai. Jie tokie maži, jog atrodo galėtumėi padėti ant delno. Tik įkyrus iki kaulų smingantis motorų gaudesys primena nežinomus paukščius — plėšrūnus, pakilusius į dangų medžioklei. Jie praskrenda susirikiavę į trikampus, didingai švytėdami saulėje, vis mažėdami ir mažėdami, dingdami už medžių viršūnių.

Įsiklausau dar kartą, bet dundesio, kurį minėjo Agnė, negirdžiu. Tik čia pat šlepsi basa Barbora, kai ji grįžta nuo pakrūmės.

— Net nežinau močiut, kaip padėkoti už tokią širdingą paslaugą. Bučiau nebeįsijęs iš to miško ir tiek.

— O ką čia dėkoti, gražuolėli? Padariau, ką galėjau, Dievas atlygins už tai, jei jo verta esu... — persižegnoja Barbora.

— Agnė sakė, jog Gardino kryptis būtų į dešinę...

— Į dešinę, į dešinę, ponaiti... Aikština šiandien mano Agnė, aikština... — murma Barbora, išgirdusi Agnės vardą. — Bet tau, ponaiti, dar ne metas eiti, per silpnas dar esi, — porina ji toliau. — Tave išleisiu, kai žinosiu, kad artumoje nėra pavojaus. Jei pabėgai nuo Stavrovskio, tai nebūtų gerai vėl į jo rankas pakliūti. O čia yra ir kitokių partizanų, kurie taip pat medžioja vokiečius...

Aš jau seniai nustoju vilties, kad ji mane laikytų lietuviu.

— Tau reikėtų eiti ne keliu, o pamiške, šalia

kelio. Taip nepaklysi ir matysi, kas dedasi ant kelio... — širdingai aiškina senoji Barbora.

Klausausi jos ir prisimenu mūsų grupės užduotį: surasti nutūpimo aikštelę, išvaduoti kažkokį vokiečių karininką. Kaip viskas pasikeitė nuo tos valandos, kai aš su kitais vyrais išėjau į mišką... Štai sėdžiu svetimoje žemėje, netekęs draugų, nežinau kur eiti. Pirkios degėsių liekanos aplinkui mane tarytum priminė, jog svajonės ir siekiai staiga virto sauja pelenų. Užteks tik pakilti vėjui ir jis išbarstys šią saują į visas puses. Neliks nė žymės, nė garso...

Žinau, kad esu nedėkingas senajai Barbora už slaugymą, maistą, tikrai žmogišką pagalbą. Tačiau pasilikti čia, reikiama sudėjus rankas laukti nežinios. Tuo labiau, kai Agnė ne nenori, kad aš drumsčiau dviejų moterų ramybę. Manyje atbudo ir pareigos jausmas — juk aš vis dar priklausiau Vilniuje suplanuotai grupei. Taigi, reikėjo eiti iš čia.

Ir nors Barbora labai niurzgėjo, labai daug pripasakojų apie galimus pavojus, apie mano silpnumą ir kelio sunkumą, aš nusprendžiau palikti tą saulės nužertą kalvelę. Agnės taip ir nebemačiau. Ir kam? Jos nedraugiška laikysena, paslaptinumas ir dvelkiantis šaltis ne nekviatė atsisveikinti su ja.

Išėjau iš buvusios miško sodybos sekantį rytą. Liūdnas buvo mūsų atsisveikinimas. Senosios Barboros akutės taip ir nepaliko mano akių, o ji pati nenustojė klausti:

— O gal dar paliksi dienai, kitai? Dar silpnas esi...

Tačiau aš užsispyriau ir tiek. Barboros žeminėje nebesijaučiau saugus.

— Štai, gražuolėli, įdėjau kiek duonos... — sumurmėjo Barbora, įduodama man nedidelę drobinę skepetą, į kurią buvo įvyniotas gabalas juodos duonos, mažas džiovintas sūris ir gabalėlis senų lašinių. Įdavė ji man ir butelį pieno. Dar žeminėje senoji moterėlė niekur nesuradė reikiamo kamščio tam buteliui. Dideliu virtuviniu peiliu ji mikliai išdrožė šermukšnio šaką — ir visai neblogas užkamšalas buvo baigtas.

Nežinau kaip padėkoti senolei už sveikatą ir,

kas žino, gal būt už gyvybę. Paspaudžiau jos raukšlėtą, kaulėtą ranką, pakėliau ją ir priglaudžiau prie lūpų. Taip buvau įpratęs dėkoti motinai...

— Ką tu, gražuolėli... Kur tu matei, kad ponaitis bučiuotų senei ranką?

Ji buvo susijaudinusi, priblokšta tos nelauktos padėkos. Mažose, judriose moters akutėse sužibo skaisti, meili šviesa.

Ilgai mojavu man ranka senoji Barbora, ilgai stovėjo ant kalvelės, iki ją, mažytę, nežymią, galutinai paslėpė išsikerėjusios medžių šakos, gausiai sužėlę krūmai ir staigus kelio posūkis.

10

*Toli, toli kažin kur šunes loja:
tai mes keliaujame suknubę ir išalkę,
paskui mus velkasi nuskurusi jaunystė,
gyvenimas kaip šuo paskui mus velkas...*

Pr. G.

Ir vėl buvau vienas tame didžiuliam miške. O jis buvo gyvas: šnarėjo medžių lapais, čirškėjo paukščių balsais, alsavo šimtais vasaros kvapų. Besiklausant tų visų balsų buvo lengviau eiti kažkada žyruotu, o dabar visiškai apleistu keliu. Jis visas buvo išvagotas senų pravėžų, vietomis jau apžėlęs mažais krūmokšniais, o vietomis jame žiojojo didelės, drumzlinio vandens pilnos, skylės.

Stengiausi eiti kelio pakraščiu, kad pajutęs pavojų, taip bent galvojau, galėčiau tuojau šokti į tankmę. Ėjau Barboros nurodyta kryptimi, vildamasis, jog kada nors išėsiu Gardino pusėn.

Dar tik rytas, tačiau vis aukščiau už miško sienos kylanti saulė jau gerokai šildė mano nugarą. Žingsniavau ir stengiausi kaip galima geriau įžvelgti prieš mane gulintį kelią, tikėdamas, kad laiku pastebėsiu gresiantį pavojų. Šia mintimi nuolatos raminau save, bet baimė vėl patekti į Stavrovskio gaujos nagus, buvo didelė. Baiminausi ne tik partizanų, bet ir galimybės, jog užkliūsiu už kokios minos. Už kiekvieno kauburio, už kiekvieno krūmokšnio galėjo būti paslėptas toks užtaisas.

(Bus daugiau)

VASARIO 16 GIMNAZIJA

LIETUVIŲ GIMNAZIJA, LIETUVIŲ KALBA BEI LIETUVYBĖ JOJE APLAMAI

Kai kalbame, rašome ar skaitome apie lietuviškąją Vasario 16-sios gimnaziją, savaime menamos visos lietuviškos tautinės savybės, jų puoselėjimas, o visų pirma, žinoma, kalba.

Deja, tai pati sudėtingiausia, vargu ar turinti kitą lygiagretų atvejį, šaka. Stebinti mokytojų ir mokymosi eiga, jau ne tik stebinti, o besistebinti mokytojų ir auklėtojų pastangoms, tiesiog „lietuviškai gyventi“ ir akyliau tas pastangas panašavus, priskaičiuoti išties eilę problemų, ar net dilemų. Kaip pagrindinę dilemą skaitau faktą, kad mokiniai turi auklėtojus, kalbančius šalia lietuvių, dar ir anglų kalbą, bet ne vokiečių. Gi iš Lotynų Amerikos mokiniui, nemokant lietuviškai, čia pusiau našlaičiai. (Jei neklustu, vienintelė gimnazijos mokytoja gestų pagalba susikalba ispaniškai).

Šitokia situacija turi dvi puses: iš dalies tai skatina mokinius visa rutina, išmokyti lietuviškai. Sakysim, kad tai skatinantis būdas. Bet auklėtojas tada lieka, geriausiai atveju — administratorius-prižiūrėtojas, bet ne auklėtojas, kuriam galėtų pasiskusti, pasiguosti, pasigirti; o to gestikuliacija neišreikšti. O, atkreipkim dėmesį, koks lakus, svajingas paauglio pasaulis, kaip reikalingas ne administratorius, o auklėtojas. Gaila, šitai dilemai — recepto neturiu, su tokiais minūs turime apsiprasti.

Nagrinęjant lietuvių kalbos mokyklinio mokymo procesą, jei taip galima pavadinti keturių pamokų stebėjimą pusmečio bėgy, turiu tokias pastabas.

Direktoriui ir inspektoriui sutikus, spalio mėnesį „pasimokiau“ su pačia pradine klase. Lietuvių kalbos programa pradėta prieš du mėnesius. Klaseje, viso labo keturi mokiniai. Pamoką veda inspektorius R. Tesnau. Mokinių amžius 11-13 metų; du iš Vokietijos, kiti du iš Lotynų Amerikos. Žodyno apimtis — apie 100 žodžių. Tema: šeima ruošiasi kažkur išvažiuoti, pakuojojasi reikiamus daiktus, vykimas esamuojų laiku. (Aiškiai per mažas prielinksnių ir jų vartojimo žinojimas). Viena mergaitė (atvykusi vėliau nei kiti) jaučiasi „perkraud“, mokytojas kreipia daugiausia dėmesio — intensyviai. Pagaliau lapukai su užduotim sekančiai pamokai. Silpnosioji mergaitė užklausta, ar viską suprato, atsako, kiek neužtikrintai: „beveik“.

Sekanti pamoka po keturių savaitių: ta pati tema, panaši situacija, veiksmas — žodžio būtasis kartinis laikas. Aiškiai greitesnė mokinių orientacija, artikuliacija. Gal kiek mažokas — mano supratimu — mokytojo dėmesys fonetikai. Čia pat sumanai įterptas veiksmas žodžio abiejų žinomų laikų asmenavimas. Mokytojas turi gerus didaktikos įgūdžius, bet mokinių susikoncentravimas galėtų būti tobulesnis.

Trečioji pamoka. Pažanga aiški. Pokalbis laisvesnis. Pagaliau mokytojas palieka mus su mokiniams, pasidalinti įspūdžiais. Dar tik Velykos ir iki mokslo metų pabaigos moksleivių žinios dar patobulės. Kalbamės kartais vieno žodžio nesupratęs, pakeičiant kitu. Grubiai pasakius: vaikas nei traukiny, nei restorane, nei įstaigoj (Lietuvoje) — nesuklys. Mokytojo visi patenkinti. Su skaldytais jausmais palikis gimnaziją abu Lotynų Amerikos moksleiviai, Ibarra Robertas ir Banevičiūtė, kuriems lietuvių kalba nepaprastai patikusi, bet gimnaziją turi apieiti pagal sutartį. Keistos sutartys, keistai atsakingi asmenys, jei net išimties keliu, negalima pratęsti lietuvių kalbos mokymosi to pageidaujantiems, gabiems mokiniams!!!

Negarantuojau, kad visi mano teiginiai yra neklaidingi, vieną imsiuos mintinai tvirtinti: vienerių metų laikas lietuvių kalbai išmokyti, yra, švelniai išsireikšus — nerimtas dalykas. Jie dar nepažįsta dalykus, pusdalyvio, padalyvio. Tačiau, esu tikras, kad šitie, vieneri, gimnazijoje praleisti, metai neliks visai veltui. Jie įspaus lietuviškumo atspaudą, jų — tų mokinių gyvenime liks nepamiršamas epizodas; keliolika, o gal tik keli lietuviški žodžiai, papasakojimas apie Lietuvą ispaniškai... Ir... viskas. Todėl drįstu klausti, ko reikia Bendruomenėi: lietuvių, puslietuvių, ar plaukti neišmokusių, bet skraidyti pamiršusių vištų?

Mane „suramino“, kad esanti „stipresnė“ grupė, kurie ir per tuos metus kalbės lietuviškai it morką griauždami. Prašysiuos direktoriaus leidimo pasiklausti ką tie „stiprieji“ vograuja.

Aš labai nerangus parašyti spaudai užuominų, spėlojimų ar siūlymų; bet kai prisėdu — nustoju dar sunkiau.

Jei jau kalbėjus apie lietuvių kalbos

dėstymą, dalinai ir apie auklėjimą tautine prasme, negalime atskirti pramoginių dalykų, lyg jie lietuviškumui būtų niekuo dėti. Nesunku atspėti, kad turio omeny orkestrą, chorą, tautinius šokius. Tautiniai šokiai gimnazijoje turi senas tradicijas. Jau močiutėmis yra tapusios ponios dar A. Grininės išmokytos šokėjos. Paskui, bene dvilikamet šokėdino Tamošaitienė (ir tuos kurie mokėjo, ir tuos kurie ne: prisimenu, kiek prakaito pralėjo, pas p. Tamošaitienę, mano sūnus), dabar gana vykusiai tęsia p. Grodbergienė. Sūnus nuo šokių nenukentėjo, jis tuo didžiuliojasi.

Visai jauna meno sritis gimnazijoje yra choras ir orkestras. Prieš kelis metus Vokietijon atvyko vokiškos kilmės teisėmės Paltinas su žmona. Abu menininkai-muzikai. Lietuvoje savo gerą vardą jau buvo nusipelnęs Paltino ansamblis „Kopų balsai“. O čia po apsisistojimo Mannheim, ilgai neabejojęs perėmė muzikos mokytojo ir chorvedžio darbą. Kiek besigėrėjau gimnazijos chorą ir orkestru — nepajėgiu išreikšti, kokių talentus turi atsinešti užgimdamas, geras chorvedis. Muzikaliai, kad ir ne labai gabiam, paklusti dirigento mostui-suprasti prisiopnanti ar visa jėga išveržianti gesta — pavadinsiu paprastai: tai būtų choras ir daugiau nieko. Bet ką Paltinas pajėgia išgauti iš mokinių — tai jau talentas, pajėgus perteikti visam kolektyvui: kam, kur, kada, ko reikia.

Chore ar orkestre mergytės dailiom, akį veriančiom suknuotė, putniais, rausvais skruostukais, mielais, visai ne dirbtinas šypsnelis. Vyrai, šarmotom panosėm, oriai pakėlę smakrus. Ir nepajusi čia nei prūšų kareivių mušto, nei grasinimo nei rūstaus veido. Šypsos visi iki vieno: pradedant pačiu Paltinu ir baigiant mažaisiais Lipšniukais. Puikus daininkų išėjimas į sceną, puikus nuėjimas Rodos, jie daugiau niekuo ir neužiima kaip tokiom treniruotė. (Prieš ateinant Paltinui gimnazijon, vyravo tokia nuomonė, esą, jokio choro, o jau, dėpionedie, meilės orkestro sudaryti „nėra iš ko“).

Bijausi, kad nepasakius kokio palyginimo, kuris sukeltų ne pasigardžiovimo, bet užuojautos šypsnėlį, todėl choro bei orkestro muzikos komentuoti nesimu. Kai kurie atliekami kūriniai skambėjo tai pakiliai šventiškai, tai linksmai. O nuaidėjus „Nabucco“ melodijai — rankos bergždžiai landžiojo po kišenės ieškodamos nosinės... O žinau gerai, kad išvažiuodamas būvau įsidėjęs net dvi...

Antra Paltinų atvežtos laimės dalis būtų pati ponė Nelė. Ilgą laiką ji dainavo publikai Lietuvoje, o šiuo metu, vargu ar rasi pasaulį lietuvišką susibūrimą, kuriam ponė Nelė nebūtų dainavusi savo romantiškų melodijų.

Palavinskas

AIMANOS ATEINA IŠ LIETUVOS

Krikščionybės įvedimo Rusijoje tūkstantčio ir Lietuvos „krikšto“ šešių šimtų metų jubiliejaus proga, šventiausios Jėzaus Širdies seserų vienuolių Betanijoje bendruomenė Romoje nutarė pravesti adoracijos ir maldos valandas už kenčiančią Bažnyčią. Valandos vyks viena kartą į mėnesį, kiekvieną pirmąjį mėnesio ketvirtadienį, švento Blažiejaus bažnyčioje Romos miesto centre. Pirmasis šių susitikimų įvyko kovo 10 popietinių metu ir buvo skirtas maldai už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią. Prieš adoraciją ir maldą, susirinkę italai tikintieji buvo trumpai supažindinti su dabartine sunkia religine padėtimi Lietuvoje. Apie Lietuvos katalikų patiriamus sunkumus kalbėjo kunigas Vytautas Kazlauskas. Šiandien, net ir katalikų tarpe, yra nemažai žmonių, pažymėjo kalbėtojas, ištikimius, kad kankinystės už tikėjimą laikai yra galutinai pasibaigę. Tačiau, iš tikrųjų taip nėra: iš daugelio pasaulio kraštų ir dabartiniams laikais pasigirsta pavergtųjų šauksmai, slopinamos aimanos nesuskaitomų žmonių, kurių yra net ačiū, galimybė atvirai išsakyti savo skausmus. Nesuskaitomai žmonėms tebėra paneigiama galimybė pasinaudoti pagrindinėmis žmogaus teisėmis, jų tarpe esmine teise nevaržomai išreikšti savo religinius įsitikinimus. Šios aimanos ir šie pagalbos šauksmai ateina ir iš Lietuvos, šio katalikiško krašto, kuris jau išties dešimtmečius yra svetimųjų okupuotas ir kuriame yra paneigiamos visos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės, jų tarpe taip pat ir religinė laisvė. Kun. Kazlauskas savo žodyje išsamiau papasakojo religinės laisvės varžymus su kuriais susiduria Lietuvos tikintieji.

(VAT.R.)

Didieji Kanadoje renginiai

Aurelija Balašaitienė

Lietuviško solidarumo jausmo nemažina nuotoliai, neskaldo skirtingų gyvenamųjų kraštų aplinka, nes visi esame vienos tautos vaikai, sujungti bendromis šaknimis, į laisvą pasaulį neša lietuviškos kultūros tęsinį ir stiprų įsipareigojimą vienybėje kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Kiekviename kontinente lietuviai veikia savo organizacijose, keičiasi spaudos leidiniais, tačiau didžios, grandiozinės šventės yra kaip tas šauklys, kuris mus apjungia bent keletos dienų laikotarpyje pabūti kartu. Čia išnyksta genitkarčių spragos, čia bendro džiaugsmo svaiguly susitinkame seniai matytus draugus ir gimines, spaudžiame vieni kitų rankas, per ašaras juokiamės ir per juoką susigraudiname.

Š.m. birželio 4-27 dienomis Kanadoje, gražiame Toronto mieste, įvyks PLB ketvirtasis kultūros kongresas, kuriame bus aptartos mūsų kultūros problemos, išnagrinėtos galimybės jai toliau sėkmingai puoselėti, ir taip pat pasigėrėti mūsų literatūrine kūryba bei teatru. Su dideliu pasisekimu įvairias lietuviškas kolonijas apkeliauos Los Angeles teatro sambūris, vadovaujamas energingo ir šių metų teatro premiją laimėjusio režisoriaus Petro Maželio pastatytas Putino „Valdovas“ taip pat bus vienas iš patraukliausių renginių.

Š.m. liepos pirmą savaitę įvyksianti tautinių šokių šventė taip pat Kanadoje, Hamiltono mieste, yra tikrai grandiozinis renginys, kuriame dalyvaus virš 2000 tūkstančių šokėjų iš visų pasaulio kraštų, įskaitant Australiją, Pietų Ameriką ir Puską. Galima įsivaizduoti, kokia tai įspūdinga lietuviškos kultūros ir solidarumo manifestacija, kurioje pasijusime priklausant vienai šeimai ir kurioje mūsų jaunimas turės pirmąjį vietą, kurioje jis jau seniai užsitarnavo. Taip pat reikia turėti vilį, kad rengėjai nepamirš programos ilgomis prakalbomis, kaip tai buvo daroma kitų švenčių metu, bet leis žiūrovams gerėti mūsų tautinių šokių grožiu, mūsų muzikos skambesiu ir mūsų jaunimo grakštumu. Tenka apgai-

lestauti, kad iki šiol nėra paskelbta informacija dėl viešbučio užsakymo. Gavus informaciją, EL taip pat bus informuotas.

Pažymėtina, kad šokių šventė, yra patogus vasaros laikas, kai jaunimas jau nėra surištas su mokslo, o vyresnieji gali suplanuoti savo atostogas ir tuo pačiu pasidairyti Amerikos žemyne. Dėl kritinio dolerio kurso nereikėtų per daug bijotis išleidi. Amerikos statistika rodo, kad kaip tik dėl tos priežasties yra nepaprastai padidėjęs turistų skaičius, ypačingai iš Europos ir Azijos.

Laukiame visų... Susitikime... Pasimatysime... Susipažinsime... Pasidžiaugsimė...

Skaitytojų laišakai

„Kai kurie redaktoriai bando visus „pagerbti“ ir ima kiekvienam profesinius titulus sagstyti...“ (Alfonas Nakas, „Ar spaudoje reikalingi profesionali titulai“ — Lietuvos žurnalistas, 1987 m. nr. 13, psl. 10).

Patarčiau šį straipsnį pasiskaityti Vokietijos LB informacijų redaktoriui, kadangi kiekvienam žiniaraštyje jis tuos titulus beria kaip iš gausybės rago.

Tačiau, iš kitos pusės pagalvoju, gal tai gyvenamo krašto mados ir papročių įtaka, nes juk ir kapinėse ant paminklo įrašoma velionies profesija — dalydė, siuvėjas, aludės savininkas ir t.t. Tačiau jįsai teisingai Alf. Nakas sako, kad viskam yra vieta ir laikas.

Ir dar vienas klausimas: VLB-nės krašto tarybos suvažiavimuose visiškai nesvarstomas informacinio leidinio vokiečių klb. išleidimas, nors prieš ketvirtą metų toks nutarimas buvo padarytas. Redaguoti leidinį sutiko p. J. Valiūnas. O gal aš nepastebėjau ir toks informacinis leidinys jau buvo išleistas ir išspauduotas? Tuomet vertėtų susirūpinti antra laida, prisimenant 1989 m. rengiamas Vokietijoje Europos lietuvių dienas.

K. Baronas

LSS EUROPOS RAJONO, ANGLIJOS-SKOTIJOS SKAUTŲ-ČIŲ VIENETAS VYKSTANTIS I VII-TĄ TAUTINĘ STOVYKLĄ AMERIKOJE

Iš kairės į dešinę viršuje: — ps Vida Gasperienė, vyr. sk. Eva Pautinytė, prit. sk. Helen Pilcher, prit. sk. Yvonne Julius ir ps. Vincas O'Brien. Viduryje: iš kairės prit. sk. psl. Rima Gasperaitė, prit. sk. Danutė Lenkevičiūtė.

Apačioje iš kairės į dešinę: — psl. Algis Gasperas, prit. sk. Elena Augustaitytė, prit. sk. Zita Žilinskaitė, sk. Rustime Waterman ir psl. Richardas O'Brien.

MIELI SKAUTŲ REMĖJAI, TAUTIEČIAI

Šiais metais LSS švenčia 70-ties metų skautavimo sukaktį. Skautavimo liepsnelė, uždegta jaunimo širdyse Nepriklausomajam Tėvynėi Lietuvai, nepalstamai tęsiama skautiškoji idėja už Tėvynės ribų iki šiai dienai, mokydama jaunimą mylėti Dievą, Tėvynę, Artimą. Mylėti savo kalbą, papročius ir skatinti išlikti tvirtais lietuviams.

Sukakčiai paminėti rengiama Amerikoje rugpjūčio mėn. 14-24 d.d. VII-toji Tautinė Stovykla, į kurią suvažiuos iš viso laisvojo pasaulio skautai, tės. Iš Anglijos Skotijos mus atstovauti vyks 14 sesių-brolių vienetas. Tuo pačiu LSS Europos Rajonas šį Jubiliejų paminės mūsų gražioje Sodyboje, jau 39-to Tradicinę stovyklą liepos mėn. 23-30 d.d. Kaip ir kiekvienais metais mes maloniai kreipiamės į Jus, mieli Remėjai, Tautiečiai, kad ir šiais metais, kada prieš mūsų akis net dvi stovyklos, ir prašome duosniai paremti. Tikiuosi, kad atkreipsite į tai dėmesį, paremdami važiuojančius ir Tautinę

Stovyklą ir taip pat stovyklaujančius Sodyboje.

Mes pasižadame neapvilni Jūsų lūkesčių ir būti geras skautais ir išlikti tvirtais lietuviams.

Budime!

S. S.B. Vaitkevičius
LSS Europos Rajono Vadas

PADEKA

Skotijos Lietuvių Kultūrinis ir Socialinis Klubas per p. J. Bliūdžių atsiuntė, su geriausiais skautams linkėjimais, 200 sv. vertės čekį, paremti važiuojančius skautus ir Tautinę Stovyklą Amerikoje. Taip pat parėmė dvi „Vytauto Didžiojo“ d-vės skautus, jų kelionės išlaidoms padengti į T.S., po 200 sv. kiekvienai.

Didžiai gerb. Klubo Pirmininkui, Valdybai ir nariams, už tokią duosnią 600 sv. paramą, Rajono Vadijos vardu, nuoširdžiai dėkoju.

Vis budžiu!

S. S.B. Vaitkevičius
LSS Europos Rajono Vadas

2000

2000-sis EUROPOS LIETUVIO NUMERIS

(Tęsinys)

Nuo 1949 m. rugpjūčio 19 d. DBLS-gos Centro Valdybos nutarimu A.J. Kaulėnas yra atleidžiamas iš „B.L.“ redaktoriaus pareigų ir laikraščio redagavimą perima redakcinė kolegija. (Redaktoriaus atleidimas buvo padarytas dėl a.a. Kaulėno veiklos DBLS-goje — M.B.).

1949 m. rugsėjo 30 d. „B.L.“ redaktoriui buvo paskirtas buvęs „Trimito“ redaktorių K. Obolėnas ir laikraščio ir spausdinimas nuo spalio 14 d. perkeltas į Veritas Foundation Press, Londone. Tų metų trečiame DBLS suvažiavime (spalio 15-16 dienomis) dalyvavo 61 atstovas iš 56 skyrių. Pranešta, kad jau yra įsteigta Lietuvių Namų Akc. B-vė (Lithuanian House Ltd.) ir jau turi 2.600 svarų pinigų. „B.L.“ prenumeratos kaina nuo 1950 metų pakeliama iki 32 šilingų, bet laikraštis bus padidintas. 1950 m. birželio 30 d. numeryje, laiškų skyriuje, J. Klevas klausia, kaip yra su buvusiais Lietuvos Pasiuntinybės namais ir kur yra pinigai už parduotus namus. Atsakyta, kad buvo parduotas likusis nuomos laikas (leasehold) ir už tai nusi-pirkti mažesni namai, ilgos nuomos teisėmis ir likusieji pinigai naudojami pasiuntinybės išlaikymui, nes kitų pajamų pasiuntinybės neturi.

Iš „B.L.“ taip pat sužinome, kad 1950 m. spalio 27 d. buvo nupirkti už 8000 svarų (įmokėta 3000 sv.) namai, 43 Holland Park, London W11, ir kur greitai persikėlė DBLS-ga ir „B.L.“ Laikraščio spausdinimas pradėjo bėgioti iš vienos vietos į kitą. 1951 m. bal. 6 d. laidoje spausťuvė žymima — M. Caplin & Co. Press Ltd., Thornton Heath, o jau tų pačių metų bal. 20 d. laidoje rašoma, kad spausdinta Leopoldis Co. Ltd., 115 Shirland Road, London W9. Ir vėl atsirado dar kita spausťuvė (Martin's Printers, 8 East Row, London W10), kurioje buvo spausdinami du numeriai. DBLS Centro Valdyba (laikraščio leidėjai) skundžiasi, kad dėl emigracijos prenumeratorių skaičius sumažėjo per pusę (buvo 2000) ir dėl to reikėjo pakeisti spausdinimo būdą ir suskurdinti laikraštį, kad sumažinti išlaidas. L. Namų Akc. B-vė įsigijo „Nidos“ spausťuvę ir „B.L.“ pradėtas spausdinamas Lietuvių Namuose, nors ir ranka renkamas. Redaktorių K. Obolėnas su tuo negalėjo sutikti ir atsisakė. Laikraštį redaguoti vėl perėmė red. kolegija, kurios sudėtis buvo: M. Bajorinas, Br. Daunoras ir J. Senkus. Keliamas reikalas įsteigti spausťuvės fondą. Spausdinimas perkeltas į Veritas Foundation Press, 12 Praed Mews, London W2.

Tik 1952 m. kovo 20 d. laidoje randame, kad jau laikraštis spausdinamas Lietuvių Namų B-vės, 43 Holland Park, London W11. Red. kolegijoje liko tik du: M. Bajorinas ir Br. Daunoras. Tuo pačiu laiku jau pradėdamos kelti laikraščio vardo pakeitimo reikalą į „Europos Lietuvį“. Nuo 1952 m. rugsėjo 1 d. Br. Daunoras paskiriamas „B.L.“ redaktoriu ir laikraštis spausdinamas 3, Southern Row, London W10, bet spausťuvinkais pasirašo Lietuvių Namų B-vė, o leidėjais DBLS Centro Valdyba.

Įdomus vedamas pasirodė 1952 m. rugsėjo 25 d. laidoje, kur iškeliamas DBLS-gos nesrovinės ir nepartinės organizacijos svarba. Pirmiausia paminima Monika Janušaitienė, DBLS-gos Halifaxo skyriaus narė, kuriai buvo išrašyta sąjungos nario kortelė nr. 5.000. Reiškia tiek lietuvių perėjo per DBLS elles. Daugiau negu pusę jų jau emigravo į užjūrius, bet „išvažiuodami išsivežė DBLS-gos eilėse įgytą tolerancijos ir sugyvenimo dvasią“.

Apie tą patį laiką DBLS Centro Valdyba pradėjo tartis su Europos PLB valdybomis, siekiant padaryti laikraštį Europos lietuvių laikraščiu ir pats vardas 1953 m. buvo pakeistas į „Europos Lietuvį“ (nr. 39). L. Namų Akc. B-vė 1954 m. perėmė „E.L.“ leidimą, gl leidimo tarybą sudarė Europos PLB pirmininkai. Tais pačiais metais buvo įsteigtas Nidos Knygų Klubas (sumanytojas Vl. Dargis — M.B.) kurio pirmas leidinys buvo „Zaligiris“. Iš išleistų knygų 600 dingo be žinios. Nežiūrint to buvo sulaukta 2000 nuolatinių narių.

(Bus daugiau)

M. Bajorinas

SUDARYDAMI TESTAMENTĄ

Nepamirškite „Europos Lietuvio“. Paremdami vienintelį savaitraštį Europoje lietuvių kalba, užtikrinsite jo leidimą ateityje. Testamentu paskirti pinigai bus išimtinai naudojami lietuviškai spaudai.

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN WEEKLY
Printed and Published in Gt. Britain
by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470
FAX Nr. 01-727 3045
Telex Nr. 261947 SOS G.
Registered as a Newspaper at the Post
Office.
Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga
ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.
Prenumeratos kaina metams:
D. Britanijoje — 17 svarų;
Užsienyje — 20 sv. (oro paštu).

Kronika

KAS—KADA—KUR

Balandžio 23-24 d.d. — baltų savaitgalis Cathorpe (Baltic weekend).

Balandžio 23 d. — Londono Lietuvių Maironio mokyklos vasaros trimestro pradžia.

Balandžio 29 — Gegužės 2 dienomis pavasario Lithex Sodyboje.

Balandžio 30 — gegužės 1 d.d. — Motinų pagerbimas ir skautų-čių savaitgalio stovykla Manchesteryje, lietuvių socialinio klubo patalpose.

Gegužės 14 d. — Baltijos Tautų 70 Metų Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti Boltono pabaltiečių koncertas-šokiai Ukrainiečių Klube, 99 Castle St., Bolton. Pradžią 6 val. vak.

Gegužės 29-30 d.d. — pavasario Lithex Sodyboje.

Birželio 24-27 dienomis — Toronte Kanadoje vyks PL IV Kultūros Kongresas.

Birželio 28-30 dienomis — Toronte, Kanadoje vyks PLB-nės 7-sis Seimas.

Birželio 27 — liepos 11 d.d. — atos-togos Nidos spaustuvėje.

Liepos 3 d. — Hamiltone, Kanadoje Tautinių Šokių šventė.

Liepos 9-24 — Lietuvių vaikų vasaros stovykla Huettenfelde, Romuvoje. Su vaikais galės vasaroti ir tėvai.

Liepos 23 — 30 d.d. — 39-toji tradicinė skautų, skautų-čių stovykla Lietuvių Sodyboje.

Liepos 31 — rugpjūčio 7 d.d. — 35-ji Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė, Vokietijoje, Vasario 16-sios Gimnazijoje.

Rugpjūčio 14-24 d.d. — Tautinė Skautų stovykla Klevelande, JAV. (Iš Britanijos vyksta 14 atstovų).

Spalio 14-16 d.d. — Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas ir mokslinė konferencija Romuvoje.

AUKOS SPAUDAI

B. Vaškulis — 0.50p.
V. Motuza — 3.50 sv.
Maslauskas — 10.00 sv.
P. Bielskis — 3.50 sv.
M. Gelvinauskienė — 3.50 sv.
J. Zokas — 3.50 sv.
J. Černis — 3.00 sv.
S. Štarka — 3.50 sv.
Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

AUKOS TAUTOS FONDUI VASARIO 16 PROGA 1988.2.20

Bradfordas Vyties klubas — 100.00 sv.
J. Paulauskas — 30.00 sv.
J. Zalsys — 20.00 sv.
R. Karalius — 10.00 sv.
P. Vasis — 10.00 sv.
V. Verseckas — 10.00 sv.
V. Ašmenskas — 5.00 sv.
A. Galbuogienė — 5.00 sv.
A. Kadžionis 5.00 sv.
S. Rainienė — 5.00 sv.
A. Gerdžiūnas — 3.00 sv.
V. Gurevičius — 3.00 sv.
S. Grybas — 3.00 sv.
B. Kuzmickaitė — 3.00 sv.
S. Sasnauskas — 3.00 sv.
M. Asačiovas — 2.00 sv.
G. Ašmenskienė — 2.00 sv.
A. Bučys — 2.00 sv.
S. Budrys — 2.00 sv.
A. Giedraitienė — 2.00 sv.
J. Siauka — 2.00 sv.
M. Šilingienė — 2.00 sv.
A. Silnickienė — 2.00 sv.
A. Benetis — 1.00 sv.
A. Brazdeikis — 1.00 sv.
G. Galubickienė — 1.00 sv.
S. Mikaliūnas — 1.00 sv.
P. Pucevičius — 1.00 sv.
F. Sasnauskaitė — 1.00 sv.
E. Zunda — 1.00 sv.
J. Zilukas — 1.00 sv.

Mr. Pergauskas — 5.00 sv.
S. Stanka — 5.00 sv.
Vl. Liaugaudienė — 10 sv.

TFA D. Britanijoje

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 6.00 sv. už colį. Didėsniai skelbimai atitinkamai brangiau.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Londonas

A.A. TOMO VIDUGIRIO PAGERBIMAS

Š.m. balandžio 27 dieną sukanka devyneri metai nuo a.a. Tomo Vidugirio, DB LS garbės nario, mirties.

Ta proga, sekmadienį, balandžio 24 dieną Londono Sv. Kazimiero bažnyčioje bus laikomos mišios velionies atminimui. Pamaldų pradžia — 11 val.

Pamaldose kviečiami dalyvauti visi kas velionį pažinojo.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Motinos diena bus minima pamaldomis gegužės 1 d. Lietuvių bažnyčioje, Londone.

PARAPINIS SUSIRINKIMAS

Bal. 30 d., šeštadienį, bažnyčios svetainėje įvyks metinis susirinkimas 5 val.

PARAPINIS SV. KAZIMIERO KLUBO SUSIRINKIMAS

Bal. 30 d. įvyks metinis klubo susirinkimas bažnyčios svetainėje 7 val.

Bradfordas

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Gegužės 1 d., sekmadienį, rengiamas Motinos dienos minėjimas.

Paskaitą skaitys Pranas Vasis, meninę programą išpildys Nottinghamo „Rūta“.

Pradžią 3.30 v.p.p. Prašome gausiai dalyvauti.

Vyties klubo valdyba

Derby

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Š.m. gegužės mėn. 7 d. DBLS-gos Derby Skyrius ruošia Motinos Dienos Minėjimą.

Minėjimas įvyks ukrainiečių klubo patalpose, 27 Charnwood Str. Derby, 6.30 val. vakaro. Programoje oficialioji dalis bei kiti įvairumai.

Visus vietas bei apylinkės tautiečius ir svečius maloniai kviečiame į minėjimą gausiai atsilankyti. Susirinkusieji bus pavaišinti kavute bei pyragėliais.

Sk. Valdyba

Manchesteris

Balandžio 30 — gegužės 1 d.d. į Manchesterio lietuvių soc. klubą atvyksta Anglijos skautai-ės ir turės savaitgalio stovyklėlę. Ta pačia proga paminės Motiną.

Daugiau apie tai bus paskelbta klubo skelbimų lentoje.

Prašome atvykti visus pabendrauti su skautais ir paminėti Motiną.

Rengėjai

PATAISA

„E. Lietuvy“ Nr. 14, K. Vilkonio aprašyme apie Manchestery rengtą Maironio minėjimą, parašyta, kad J. Abravičius perdavė Australijos lietuvių sveikinimus ir perskaitė savo paties eilėraščių „Lietuvos didvyriams“. Turi būti Juozas Arbačiauskas.

A. P-kis

VELYKOS KLUBE

Velykų I-mą dieną lietuviškų pamaldų nebuvo, nes kan. V. Kamaitis buvo išvykęs į Bradfordą. Tą dieną į M. lietuvių klubą atsilankė daug žmonių ir svečiai iš Lietuvos, kurie linksmiai praleido laiką besišnekučiuodami ir gurkšnodami alutį. Pasigedom Leigh lietuvių, kurie visuomet per Velykas atvykdavo į M. lietuvių klubą. Prie puikios šventiškos nuotaikos prisidėjo ir tą dieną pasitaikęs puikus, saulėtas oras, kuris, su liepinga pertrauka, išilankė visą dieną. Svečius stiprina A. Kmitienės puikiai paruošti šalti užkandžiai, kuriuos parūpino klubas. Tą dieną 8 žmonės užsirašė į DBLS Manchesterio skyriaus narius.

9-sis PABALTIO SAVAITGALIS

Didžiosios Britanijos Pabaltijo Sąjunga, balandžio 22-24 dienomis, Latvių Sodyboje „Straumeni“, Catthorpe Manor, Catthorpe, nr. Lutterworth, Leics., organizuoja 9-tąjį Pabaltijo savaitgalį.

Programoje A. Mellakauls, Z. Kronbergs ir I. Kažocinš paskaitos.

Balandžio 23 d., šeštadienį, vakare bus koncertas ir disko. Koncerte dalyvaus Londono Lietuvių šokių grupė ir „Harmonijos“ dainininkai, Estų „Carmen and Maret“ dainininkai; Anglų tautinių šokių grupė „Contra“ ir Londono Latvių tautinių šokių grupė. Koncertas vyks naujoje salėje.

Įėjimas tik į koncertą 3.00 sv. asmeniui. Kaina savaitgaliui 28.00 sv. asmeniui. Norintieji Pabaltijo 9-me savaitgalyje dalyvauti prašomi užsirašyti: Mr. M. Manning-Lobb, „Liuticia“, 139 Abbey Wood Road, Abbey Wood, London SE2 9DZ. Tel. 01-310 3119.

DB Pabaltijo S-gos Valdyba

Tikima, kad užsirašys daugiau.

Ivyko gražiausių margučių varžybos, kurios komisiją sudarė H. Vaineikis, V. Gabraitis, T. Kokoritis ir W. Kmitas.

Pirmą premiją laimėjo O. Virbickaitė, antrą — V. Virbickienė, trečią — A. Kmitienė, ketvirtą — A. Podvoiskienė.

A. P-kis

TRYNS GIMTADIENIAI

Balandžio 9 d. Jonas Verbecikas, 73 m., Viktoras Chadakauskas, 65 m. ir Jonas Pocius, 62 m., surengė MLS klubė šaunų gimtadienį baltų, kurį paruošė jie patys. Dalyvavo apie 30 žmonių.

J. Verbecikas yra buvęs M. lietuvių klubo pirmininku ir eilę metų sekretorium, V. Chadakauskas yra klubo užvalda; J. Pocius buvo klubo valdyboje. Jie ir dabar yra aktyvūs klubo ir DBLS Manchesterio skyriaus nariai, o J. Verbecikas ir V. Chadakauskas yra ramovėnai.

Juos pasveikino klubo pirm. A. Podvoiskis ir padėjo, kad šį pobūvį surengė M. lietuvių klube ir įteikė visų parašytą sveikinimo kortelę. Juos dar sveikino ramovėnų pirmininkas K. Murauskas.

Visi trys nuoširdžiai padėjo visiems už sveikinimus bei linkėjimus ir atsilankymą į jų balių.

Jų gimtadienių proga visi sveikiname juos ir linkime geros sveikatos, laimingų ir sėkmingų dienų tolimesniai gyvenime.

MIRĖ LIETUVOJE

Sužinota, kad Lietuvoje balandžio 10 d., mirė Vyto Šiaučiulio motina, sulaukusi 98 metų amžiaus.

Visi V. Šiaučiuliui reiškiamie užjautą.

Birminghamas

Kovo 26 d. įvykusiame susirinkime buvo svarstoma skyriaus ateities veikla.

Nors Birminghamas nepasižymi didele veikla, bet turi nemažą skyrių su 35 pilnateisiais nariais. Pereitų metų bėgyje mirė du nariai, bet per susirinkimą įstojo trys nauji ir mūsų gretas. Buvo pasitarta dėl vykimo į tradicinį suvažiavimą Lietuvių Sodyboje.

Narių pageidavimu Valdyba buvo paklikta ta pati: S. Štarka — pirmininkas, S. Jezerkis — sekretorius, V. Remėika — kasininkas. Revizijos komisija: B. Vaškulis ir M. Zokienė.

Sekantis susirinkimas įvyks balandžio 23 d. 11 val. John Bright St., Victoria restorane. Bus pranešimas iš DBLS-gos metinio suvažiavimo Londone. Kviečiame narius atsilankyti

Skyriaus Valdyba

Rochdale

PRANEŠIMAS

Balandžio 23 d., šeštadienį, 6 val., ukrainiečių klube, 80 Molesworth St., bus daromas pranešimas apie DBLS-gos atstovų ir Lietuvių Namų B-vės akcininkų suvažiavimą.

Skyriaus narius ir akcininkus prašome gausiai dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

PAMALDOS

Manchesteryje — balandžio 24 d., 12.30 val.

Nottinghamame — balandžio 24 d., 11.15 val., Židinyje.

Leicesteryje — balandžio 24 d., 14 val., Švč. Širdyje.

Nottinghamame — gegužės 1 d., 11.15 val. Aušros Vartų Marijos Židinyje, Moterų Draugijos užprašytos pamaldos Motinos Dienai už gyvas ir mirusias Motinas.

PASAULYJE

Smerkiamas Iranas

Kuwait pasmerkė Iraną už jų lėktuvo pagrobimą, nes kada lėktuvus nusileido Irane, spėjama, prisidėjo keli nauji teroristai Iranas, žinoma, tai paneigia, bet teroristai be kokios nors valstybės pagalbos vargiai galėtų savo niekšiską darbą tęsti.

Izraelis gerinasi sovietams

Po 1967 m. karo su arabais Sovietų Sąjunga nutraukė diplomatinį santykį su Izraeliu ir tokia padėtis liko iki dabar. Izraelio min. pirmininkas Shamir tačiau neseniai užsiminė, kad jis norėtų užsilkviesti Sovietų užs. reik. ministerį Shevardnadze, kuris dar šį mėnesį žada aplankyti Siriją, Jordaną ir Egiptą. Izraelį suintrigavo Shevardnadzės pasakymas, kad po Afganistano sutarties pasirašymo, dabar atsiveria „galimybės taikai“.

Neramumai Izraelio okupuotose kraštuose tebesitęsia. Tunise buvo nužudytas palestiniečių karo vadas, kuris, sakoma, vadovavo palestiniečių riaušėms Izraelyje. Palestiniečiai tvirtina, kad jį nužudė Izraelio agentai.

Ir Nikaragvoje taika

Po laikinų karo paliaubų pagaliau į Nikaragvos sostinę Managvą atvažiavo Contra partizanų vadai tęsti derybas su Sandinistų vyriausybės atstovais dėl krašto ateities. Vyriausybė jau padarė pakeitimų ir žada demokratizaciją tęsti toliau.

Panamoje gi diktatorius gen. Noriega vis nesutinka pasitraukti, nežiūrint blogos ūkinės padėties. Bankai tebėra uždaryti ir gyventojai verčiasi mainais. JAV sustiprino savo įgulą prie Panamos kanalo. Noriega sako, kad JAV ruošiasi invazijai.

NAUJA DBLS-gos VALDYBA

40-jame DBLS-gos suvažiavime buvo perrinkti du Cent.o Valdybos nariai. Naujoji DBLS-gos Centro Valdyba susideda iš šių asmenų: J. Alkio, B. Butrimo, Vl. Dargio, V. Gasperienės, S. Nenorto, E. Šovos ir A. Vilčinsko. Pareigomis naujoji valdyba pasiskirstys sekančiame valdybos posėdyje gegužės 8 d. Perringta naujoji DBLS-gos valdyba sudarys ir LNAB-vės direkciiją.

NAUJA DBLS-gos TARYBOS VALDYBA

40-me DBLS-gos suvažiavime, perrinkus du Tarybos valdybos narius, naujoji Tarybos valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: J. Levinskas — pirmininkas, G. Ivanauskienė — vicepirmininkė, R. Grupiljonaitė — sekretorė, A. Podvoiskienė ir J. Bliūdžius — nariai.

Naująją DBLS-gos Tarybos valdybą sveikiname ir linkime pasisekimo lietuviškame darbe.

XL SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

LSS Europos Rajono Vadas s. S.B. Vaitkevičius pasveikino Suvažiavimo atstovus, o v.s. J. Maslauskas įteikė DBLS-gai pažymėjimą už paramą skautams.

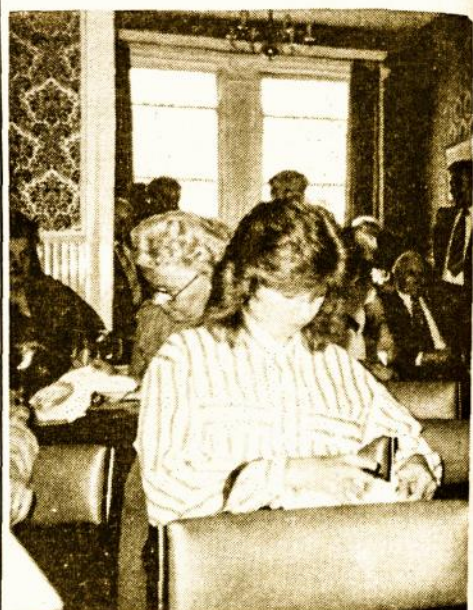
DBLS-gos suvažiavimą raštų sveikino: PLB Valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, Petras Varkala, S. Kuzminkas ir „Šaltinio“ bei Aušros Vartų Marijos židinio vardu kun. Steponas Matulis, MIC.

J. Alkis padėjo skautams ir pranešė, kad Anglijos uoste Plymouth nuo laivo „Druskininkai“ nulipęs jūrininkas Algirdas Vaišvilas paprašė politinio pabėglio teisių.

6-ju dienotvarkės punktu pranešimus padarė DBLS-gos Centro Valdybos pirmininkas, išdėstė Tarybos pirmininkas, Tautos Fondo atstovas, Tautinės Paramos Fondo atstovas, DBL Jaunimo Sąjungos pirmininkas ir VI-jo Jaunimo Kongreso Australijoje atstovas. (Jų pranešimai atspausdinti ar bus atspausdinti „EL“ atskirai).

Po pranešimų diskusijose dalyvavo A. Pranskūnas, D. Banaitis ir R. Šova pasisakydami dėl „Vingio“ ir sovietų pareigūnų apsilankymų Lietuvių Namuose; J. Bendorius — pranešimuose skelbiamų vekų pavardžių, Lietuvių Namuose bare susukto TV filmo ir suvažiavimo nutarimo Lietuvos žemėlapiu spausdinimo nevykdymo reikalais; F. Šilingas (naujas Bradfordo skyriaus pirmininkas) norėtų išsamesnių politinių žinių. R. Šova taip pat kalbėjo jaunimo ir Tautinės Paramos Fondo reikalais, o D. Banaitis klausė, kodėl suvažiavimą sveikinusiu tarpe nėra VLIK-o pirmininko? Kiti atstovai klausė, kuriuos darbus paskirti jaunimui ir ar būtų pelningiau laikyti lietuviškos įstaigos pinigais angliškose nei lietuviškose kaso-

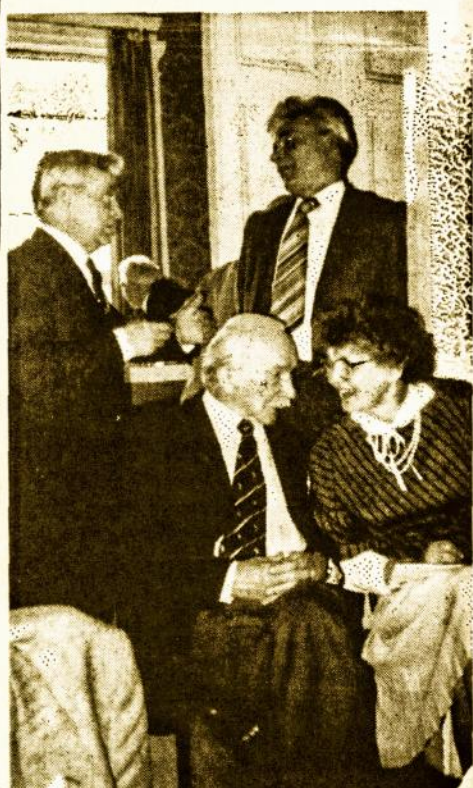
IS XL SUVAŽIAVIMO

Pasiruošia suvažiavimui. Stoke-on-Trent skyriaus pirmininkė Irena Andruškevičiūtė-Walker.

Frašau nefotografuoti. Naujasis DBLS-gos Bradfordo skyriaus pirmininkas Ferdinandas Šilingas.

Seniai nesimatę. Iš kairės į dešinę. Baltų Tarybos pirmininkas Mečys Bajorinas, Derby skyriaus atstovė Rūta Popikienė, Centro V-bos narys B. Butrimas ir naujasis Tarybos pirmininkas J. Levinskas.

je?

I atstovų klausimus atsakė J. Alkis, Z. Juras, B. Butrimas ir patys atstovai.

Su DBLS-gos Tarybos pirmininko K. Bivainio pranešimu nesutiko P. Podvoiskis, sakdamas, kad Sodyboje darbai yra vykdomi su valdybos žinia ir atvažiavę jantieji lietuviai atostogauti gauna nuolaidą. Jis prašė, kad tai būtų atitaisyta.

Skotijos skyriaus atstovas norėjo žinoti, kodėl iš Skotijos į Australiją vykstanti atstovė tegavo 9.74 sv., o ne 200 sv., kaip kad laiške buvo pažadėta. Jam atsakė A. Blistrubas ir A. Vilčinskas.

B. Vaitkevičius kalbėdamas apie skautų bendradarbiavimą su kitomis jaunimo grupėmis paminėjo, jog atvažiavęs Jaunimo Sąjungos pirmininkas norėjo naujų narių, o ne bendradarbiavimo. Jam taip pat nebuvo aišku, kokias pareigas atlieka Jaunimo Sąjungos valdyboje atstovė skautų reikalams?

Suvažiavimui pateikti pranešimai buvo priimti.

(Bus daugiau)